

WOJEWODA
WARMIŃSKO-MAZURSKI
Marian Podziewski

Olsztyn, dnia 12 listopada 2015 r.

PS-II.431.3.8.2015

Pan Jarosław Borowski
Dyrektor
Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Wodociągowa 15,
19-500 Giżycko

Stosownie do art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. z 2011 r. , Nr 185, poz. 1092), przekazuję Panu treść wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kontrolę przeprowadzono w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Giżycku z siedzibą przy ul. Wodociągowej 15, 19-500 Giżycko, REGON: 790299843, NIP: 8451558518.

W okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej prowadzenia – wykonywanie zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku nadzorował Pan Jarosław Borowski, który pełnił funkcję kierownika jednostki kontrolowanej od dnia 15 lutego 2001 r.

Kontrolę przeprowadziła:

- **Małgorzata Renata Andrukiewicz** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie – zamiejscowe stanowisko pracy w Delegaturze w Ełku,
 - legitymacja służbowa nr 21/2012 wydana przez Dyrektora Generalnego Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie;
 - imienne upoważnienie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego nr FK-VI.0030.768.2015 z dnia 20 lipca 2015 roku.

(akta kontroli str.7)

Kontrola została przeprowadzona **od 24 sierpnia 2015 r. do 31 sierpnia 2015 r.** Odnotowano ją w książce kontroli Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku pod pozycją 1/2015.

Zakres kontroli:

- przedmiot kontroli – ocena realizacji przez samorząd terytorialny zadań zleconych z zakresu administracji rządowej wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka oraz świadczeń opiekuńczych;
- okres objęty kontrolą – okres świadczeniowy 2013/2014 (tj. od 1 listopada 2013 roku do 31 października 2014 roku), w tym: jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka; zasiłek pielęgnacyjny; specjalny zasiłek opiekuńczy; świadczenie pielęgnacyjne – okres od 1 lipca 2013 r. do 31 października 2014 r.

Kontrolę przeprowadzono na podstawie art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) oraz art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 525) w związku z art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.) - zwanej dalej ustawą o świadczeniach rodzinnych).
(akta kontroli str. 7)

Na podstawie ustaleń kontroli działalność kontrolowanej jednostki ocenia się **pozytywnie z uchybieniami**.

Ustalenia przeprowadzonej kontroli

I. Organizacyjne i techniczne zabezpieczenie realizacji zadań objętych kontrolą

Na terenie miasta Giżycko organem właściwym w zakresie realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, w okresie objętym kontrolą oraz w okresie jej przeprowadzania był Burmistrz Miasta Giżycka.

Działania kontrolne wykazały, że na podstawie wydanych upoważnień Burmistrza Miasta Giżycka zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych – zadania realizował Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku, w którym utworzono odrębną komórkę Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego.

Zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych realizowane były przez trzech pracowników Zespołu MOPS w Giżycku, w skład którego wchodzi Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego, tj. kierownika Zespołu MOPS w Giżycku, zatrudnionego na danym stanowisku od 01.01.2009 r. (etat finansowany ze środków własnych) oraz dwóch pracowników Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego :

- starszego inspektora, który jest zatrudniony w Ośrodku na danym stanowisku od 1 stycznia 2005 r. w wymiarze 1 etatu finansowanego z 3% dotacji z rozdziału 85212 na realizację świadczeń rodzinnych;

- referenta zatrudnionego w Ośrodku na danym stanowisku od 19 lutego 2013 r. w wymiarze 1 etatu finansowanego z 3% dotacji z rozdziału 85212 na realizację świadczeń rodzinnych.

(akta kontroli str. 49)

Organizacja pracy, w ramach realizacji wyżej wymienionych zadań nie naruszała norm zatrudnienia pracowników socjalnych, określonych w przepisach o pomocy społecznej.

W myśl art. 20 ust. 3 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych organ właściwy może upoważnić w formie pisemnej, swojego zastępcę, pracownika urzędu albo kierownika ośrodka pomocy społecznej do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji.

Dyrektor jednostki kontrolowanej oraz kierownik Zespołu MOPS w Giżycku posiadali pisemne upoważnienia do prowadzenia postępowań w sprawach świadczeń rodzinnych i wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

Natomiast pracownicy merytoryczni w trakcie kontroli legitymowali się pisemnymi upoważnieniami do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, bez wydawania w niniejszym zakresie decyzji. W dniu 26 sierpnia 2015 r. dokonano aktualizacji udzielonych upoważnień.

(akta kontroli str. 50-62)

Kontrolująca ustaliła, iż niniejsze upoważnienia były zgodne z obowiązującymi na dzień kontroli przepisami prawa.

W trakcie kontroli ustalono, iż celem zapewnienia odpowiedniego poziomu realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, pracownikom zajmującym się obsługą tych zadań zabezpiecza się środki na tematyczne szkolenia. Pracownicy mają również stały dostęp do aktów prawnych poprzez internetowe serwisy prawne i informacyjne. Ponadto MOPS w Giżycku wykupuje abonament na elektroniczne wydanie Gazety Prawnej. Poza źródłami elektronicznymi pracownicy oraz kadra kierownicza mają możliwość zasięgnięcia opinii prawnych u radcy prawnego zatrudnionego w Urzędzie Miejskim w Giżycku.

(akta kontroli str. 69, 77)

Na dzień rozpoczęcia kontroli Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku wykonywał swoją działalność na podstawie statutu nadanego w drodze Uchwały nr XVI/53/95 Rady Miejskiej w Giżycku z dnia 25 sierpnia 1995 r. z późniejszymi zmianami.

(akta kontroli str. 17-29)

W trakcie kontroli stwierdzono, iż szczegółową organizację Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku, zakres jego działania oraz zadania określał regulamin organizacyjny wprowadzony zarządzeniem nr 1/2005 kierownika Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Giżycku z dnia 14 marca 2005 r. z późniejszymi zmianami.

(akta kontroli str. 30-47)

Statut oraz regulamin organizacyjny na dzień kontroli był aktualny w zakresie objętym obsługą realizowanych zadań z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych. Ustalono, iż pracownicy w kontrolowanym okresie oraz w trakcie kontroli posługiwali się aktualną wersją oprogramowania – zgodną z wymaganiami określonymi przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego.

(akta kontroli str. 72-74)

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku mieści się na parterze budynku, którego właścicielem jest Urząd Miejski Giżycko. Dostęp do Ośrodka jest dostosowany dla osób niepełnosprawnych. Zadania Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego są realizowane w pomieszczeniach o ogólnej powierzchni 78 m², z tego powierzchnia pomieszczenia zajmowanego przez pracowników realizujących zadania w zakresie ustawy o świadczeniach rodzinnych wynosi ok. 30m² (w trakcie kontroli zadania realizowało dwóch pracowników). Pomieszczenie to jest wyposażone w trzy biurka, krzesła do pracy przy komputerze oraz szafy aktowe do przechowywania dokumentacji. Stanowiska pracowników zostały wyposażone w niezbędny sprzęt biurowy tj. komputery z niezbędnym oprogramowaniem, drukarkę oraz telefon i kserokopiarkę. Obsługa interesantów odbywa się bezpośrednio przy biurkach pracowników. Ponadto klienci mają możliwość uzupełnienia wniosku przy biurku na korytarzu Ośrodka. Na zewnątrz pomieszczenia zajmowanego przez pracowników realizujących zadania objęte kontrolą umieszczona jest tablica informacyjna, która zawiera min. terminy wypłat oraz aktualności w zakresie zmian przepisów dotyczących świadczeń rodzinnych. Wnioski w sprawach świadczeń rodzinnych są składane w pokoju ds. świadczeń rodzinnych oraz na początku okresu zasiłkowego w miesiącach wrzesień-listopad w specjalnym, wyodrębnionym pomieszczeniu w drugiej części budynku. Powyższe rozwiązanie ma na celu usprawnienie organizacji pracy i obsługi klientów.

(akta kontroli str. 75)

II. Analiza prowadzonych postępowań administracyjnych

Kontrolująca określiła, że kontroli poddanych zostanie 35 postępowań administracyjnych związanych z realizacją kontrolowanych zadań. Ilość postępowań przewidzianych do kontroli ustalono w takiej wysokości aby ustalone mierniki były reprezentatywne dla próby badawczej. Założono, że kontroli poddanych zostanie:

- 15 postępowań administracyjnych w zakresie świadczeń pielęgnacyjnych oraz specjalnego zasiłku opiekuńczego,
- 10 postępowań administracyjnych w zakresie zasiłku pielęgnacyjnego;
- 10 postępowań administracyjnych w zakresie jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka.

Założono również, że w sytuacji wszczęcia i zakończenia przez jednostkę kontrolowaną – w okresie objętym kontrolą – mniejszej ilości postępowań administracyjnych z poszczególnych zakresów, niż wymienione powyżej, ich ilość zostanie uzupełniona z pozostałych, wyżej wymienionych zakresów prowadzonych postępowań administracyjnych – do ogólnej liczby stanowiącej 35 postępowań administracyjnych.

Ponadto założono, iż losowy dobór próby badawczej dokonany zostanie spośród wszystkich postępowań administracyjnych – prowadzonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku w okresie objętym kontrolą – z zakresu świadczeń pielęgnacyjnych, specjalnego zasiłku opiekuńczego, zasiłku pielęgnacyjnego i jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka.

(akta kontroli str.10-11)

W trakcie kontroli ustalono, że w okresie objętym kontrolą Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku prowadził **500 postępowań administracyjnych** związanych z realizacją zadań poddanych kontroli, w tym:

- **184** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka;
- **250** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego;
- **32** postępowania administracyjne związane z ustalaniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego,
- **25** postępowań administracyjnych związanych z ustalaniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego, z tego 22 postępowania zakończono wydaniem decyzji odmownej;
- **9** postępowań administracyjnych w sprawie nienależnie pobranych świadczeń.

(akta kontroli str.139)

W toku kontroli analizie poddano **35 postępowań administracyjnych** związanych z realizacją zadań objętych kontrolą, w tym:

- **10** postępowań administracyjnych związanych z ustaleniem uprawnień do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka;
- **10** postępowań administracyjnych związanych z ustaleniem uprawnień do zasiłku pielęgnacyjnego;
- **8** postępowań administracyjnych związanych z ustaleniem uprawnień do świadczenia pielęgnacyjnego;
- **7** postępowań administracyjnych związanych z ustaleniem uprawnień do specjalnego zasiłku opiekuńczego.

Ponadto kontroli i analizie poddano akta 15 osób, w tym: 8 pobierających świadczenie pielęgnacyjne oraz 7 pobierających specjalny zasiłek opiekuńczy w zakresie opłacania bądź nieopłacenia składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne za te osoby. Stwierdzono, iż jednostka kontrolowana opłacała składki za osoby, które oświadczyły, iż nie są ubezpieczone z innego tytułu.

Akta analizowano pod kątem prawidłowości i terminowości prowadzonych postępowań. W trakcie kontroli, na bieżąco, udzielano kierownikowi jednostki kontrolowanej oraz pracownikom Działu Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego realizującym zadania objęte kontrolą instruktażu i wskazówek mogących usprawnić podejmowane działania związane z realizacją nałożonych na jednostkę kontrolowaną zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych. Wyniki kontroli zostały omówione w dniu zakończenia postępowania kontrolnego, z dyrektorem jednostki kontrolowanej oraz kierownikiem Zespołu, w skład którego wchodzi Dział Świadczeń Rodzinnych i Alimentacyjnych.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Giżycku prowadzi rejestr skarg i wniosków, który znajduje się w gabinecie dyrektora jednostki, a informacja o tym zamieszczona została na tablicy ogłoszeń znajdującej się w Ośrodku.

W okresie objętym kontrolą do Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej nie wpłynęły żadne skargi dotyczące realizacji zadań wynikających z ustawy o świadczeniach rodzinnych, co wynikało z pisemnej informacji dyrektora jednostki kierowanej oraz przedłożonego w trakcie kontroli rejestru skarg i wniosków prowadzonego przez jednostkę kontrolowaną.

(akta kontroli str. 77)

W zakresie objętym postępowaniem kontrolnym stwierdzono:

• uchybienia powtarzalne:

- w 11 skontrolowanych aktach spraw zakończonych przyznaniem prawa do wnioskowanych świadczeń, w tym 8 przypadków dotyczących świadczenia pielęgnacyjnego i 3 przypadki dotyczących specjalnego zasiłku opiekuńczego, co stanowiło 100% skontrolowanych spraw przyznających prawa do tych świadczeń stwierdzono, brak udokumentowanego potwierdzenia faktu poinformowania świadczeniobiorców o opłacaniu bądź nie składek na ubezpieczenie emerytalno-rentowe i zdrowotne.

(akta kontroli str. 187-188, 190-192, 196-197, 202-203, 205-206, 209-210, 212-213, 215-216, 221-222, 224-225, 228-229)

Skutek stwierdzonego uchybienia:

Skutkowało to brakiem możliwości zweryfikowania przez świadczeniobiorców zasadności nieopłacenia składek emerytalno-rentowych i zdrowotnych.

• uchybienia nie mające wpływu na kontrolowaną działalność:

- w 7 przypadkach, co stanowiło 22,58% ogółem poddanych kontroli i analizie spraw przyznających prawo do wnioskowanych świadczeń, w tym: 5 decyzji administracyjnych ustalających prawo

do zasiłku pielęgnacyjnego oraz 2 decyzje administracyjne ustalające prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego zostały doręczone stronie po dokonaniu wypłaty przyznanego świadczenia. Kontrolująca ustaliła, iż stwierdzone uchybienia nie skutkowały negatywnie dla żadnej ze stron. Dotyczy postępowań zakończonych decyzjami przyznającymi prawo do świadczeń o numerach: AB/01661/ZP/08/2014 z dn. 11.08.2014 r., AB/01107/ZP/12/2013 z dn. 05.12.2013 r., AB/01134/ZP/12/2013 z dn. 23.12.2013 r., WP/01278/ZP/03/2014 r., WP/01328/ZP/03/2014 z dn. 31.03.2014 r., AB/00900/SP/12/2013 z dn. 12.11.2013 r., WP/00332/SP/11/2013 z dn. 08.11.2013 r.

(akta kontroli str. 243, 245)

Skutek stwierdzonego uchybienia:

Niezachowanie procedur Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczących doręczania decyzji oraz wykonanie decyzji przed związaniem nimi organu właściwego do ich wydania (art. 39-48; art. 109-110 Kpa).

- w 16 z 21 skontrolowanych spraw z zakresu świadczeń opiekuńczych przyznających prawo do wnioskowanych świadczeń tj. zasiłku pielęgnacyjnego, świadczenia pielęgnacyjnego i specjalnego zasiłku opiekuńczego, co stanowiło 76,19% skontrolowanych akt w niniejszym zakresie, stwierdzono brak dokumentowania przekazania świadczeniobiorcy pouczenia o warunkach jakie trzeba spełnić (w przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności), aby uzyskać kontynuację świadczeń opiekuńczych.

(akta kontroli str. 163-164, 165-166, 168-169, 170-171, 174-176, 177-179, 180-181, 182-183, 184-185, 189-199, 195-197, 204-206, 208-210, 211-213, 214-216)

Skutek stwierdzonego uchybienia:

Brak wiedzy co do spełnienia określonych warunków powodujących kontynuację prawa do świadczeń opiekuńczych może spowodować utratę tych świadczeń.

Przyczyny powstania uchybień:

- niejednolite postrzeganie obowiązku wynikającego z art. 9 Kpa oraz z art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych w przedmiocie należytego i wyczerpującego informowania stron postępowania administracyjnego o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie praw i obowiązków uczestników tego postępowania;
- niewystarczający nadzór kierownika jednostki kontrolowanej nad realizacją bieżących zadań objętych kontrolą.

Do ustaleń kontroli zawartych w projekcie wystąpienia pokontrolnego nie zostały wniesione zastrzeżenia.

W związku ze stwierdzonymi w trakcie kontroli uchybieniami – działając w oparciu o art. 46 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) – wnoszę o podjęcie stosownych działań mających na celu ich wyeliminowanie poprzez realizację następujących zaleceń:

1. W aktach spraw dotyczących przyznania prawa do świadczenia pielęgnacyjnego lub specjalnego zasiłku opiekuńczego, dokumentować fakt poinformowania świadczeniobiorców o opłacaniu lub nie (z podaniem przyczyn) składek zdrowotnych bądź też emerytalno- rentowych.
2. Przestrzegać procedur Kodeksu postępowania administracyjnego dotyczących doręczania decyzji oraz nie dokonywać wypłaty przyznanych świadczeń przed doręczeniem stronie decyzji.
3. Dokumentować przekazanie świadczeniobiorcy pouczenia o okolicznościach powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń rodzinnych albo wstrzymania ich wypłaty w całości lub części wyczerpując wymogi pouczenia w rozumieniu art. 30 ust. 2 pkt 1 ustawy o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 114 z późn. zm.).
4. Dokumentować przekazanie świadczeniobiorcy pouczenia o warunkach jakie trzeba spełnić (w przypadku utraty ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności), aby uzyskać kontynuację świadczeń opiekuńczych.

Proszę Pana o poinformowanie Wojewody Warmińsko-Mazurskiego w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego wystąpienia o sposobie wykorzystania uwag i wniosków oraz wykonania zaleceń pokontrolnych, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, że stosownie do art. 48 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz.U. Nr 185, poz. 1092) od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

wz. WOJEWODY
WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO
Grażyna Kluge
Grażyna Kluge
WICEWOJEWODA